

POKROVITELJ
49. VARAŽDINSKIH BAROKNIH VEČERI

Kolinda Grabar-Kitarović
Predsjednica Republike Hrvatske

FINANCIJSKU POTPORU OSIGURAVAJU
Ministarstvo kulture Republike Hrvatske,
Grad Varaždin i Varaždinska županija

ZLATNI SPONZORI

SREBRNI SPONZOR

BRONČANI SPONZORI

MEDIJSKI POKROVITELJI

OSTALI SPONZORI

BRANDOVI

USTANOVE, INSTITUCIJE I AGENCIJE PARTNERI FESTIVALA

ORGANIZATORI I OSNIVAČI 49. VARAŽDINSKIH BAROKNIH VEČERI

KONTAKT INFORMACIJE
CONTACT INFORMATION

Koncertni ured Varaždin
Concert Agency Varaždin
A. Cesarca 1,
42 000 Varaždin, Hrvatska
Tel/fax: +385 (0)42 212 907
e-mail: uprava/managemen info@kuv.hr
ured/office: office@vkv.hr
www.vkv.hr

PRODAJA ULAZNICA

Koncertni ured Varaždin, A. Cesarca 1, Varaždin, +385 (0)42 311 907,
office@vkv.hr, www.ticketshop.hr | Ticketshop trgovine

VARAŽDINSKE

BAROKNE

VEČERI
20.9.-1.10.2019.

Subota, 21. rujna, 19.00 sati
Uršulinska crkva

Göteborg Baroque

Peter Spisky, violina

Erik Skanke Høsoien, teorba

Magnus Kjellson, orgulje

Amanda Flodin, mezzosopran

DOLCEZZA DI MORTE

Anonimus
Ave Maris Stella

Heinrich Ignaz Franz Biber
Sonata Rosenkranz
Sonata I. – *Navještenje*
Preludium – Variatio – Finale

Barbara Strozzi
L'Eraclito amoroso

Johann Adam Reincken
Fuga u g-molu

Francesca Caccini
Lasciatemi qui solo

Antonio Bertali
Ciaccona

Robert de Visée
Prélude – Allemande- Chaconne en rondeau

Claudio Monteverdi
Lamento d'Arianna

Johann Schop
Lachrimae Pavan

Ann Boleyn
Oh death rock me asleep

Ave maris stella (Zdravo morskazvijezdo) je marijanska himna posebno popularna u srednjem vijeku. Mnogim je skladateljima poslužila kao osnova za vlastite kompozicije.

Češko-austrijski skladatelj i violinist **Heinrich Biber** (1644-1704) jedan je od najznačajnijih skladatelja za violinu u povijesti tog instrumenta. Djelovao je u Grazu, Kromčrižu i najveći dio stvaralačkog vijeka u Salzburgu. Veći dio opusa objavio je za života, a njegova je glazba bila poznata i cijenjena širom čitave Evrope. U svojem se stvaralaštvu s jedne strane nadovezuje na talijansku violinističku tradiciju (B.Marini, M.Uccellini), a s druge na djelo svojeg starijeg suvremenika Heinricha Schmelzera. Sviračko umijeće koje mu je omogućilo razumijevanje tehničkih i izražajnih moćnosti instrumenta temelj je njegovog doprinosa daljnjem razvoju violinističke tehnike koji se očituje u korištenju 6. i 7. pozicije, naprednijem korištenju gudala, istodobnom sviranju na dvije ili tri žice, pisanju u punoj polifoniji za violinu solo te posebno uporabi *scordature* (ugodba žica drugačija od standardne) koja uz nove kolorističke mogućnosti i širenje tonskog prostora violine, izvođaču olakšava sviranje akorada u određenim tonalitetima i premošćivanje teškoća u izvođenju pune polifonije. Za dobivanje posebnih efekata služi se i sviranjem s drvenim dijelom gudala (*con legno*), sviranjem kod mostića (*sul ponticello*) i pizzicatom.

Najljepši primjer Biberove primjene *scordature* je zbirka koju nalazimo pod različitim naslovima – *Mysterien Sonaten* (Sonate otajstva), *Die Rosenkranz-Sonaten* (Ružarij/Krunica-sonate). Sastoji se od šesnaest skladbi: petnaest sonata za violinu i *continuo* koje se odnose na petnaest otajstva krunice i passacaglie za violinu solo. Organizirane su u tri ciklusa, isto kao što su otajstva podijeljena u tri niza: radostan, žalostan i slavan. U rukopisu je uz svaku skladbu gravura koja prikazuje otajstvo uz koje se sonata veže dok je uz passacagliu prikazan anđeo čuvar s djetetom. Prva i zadnja skladba koriste uobičajnu ugodbu dok sve ostale koriste neki oblik *scordature*. Zbirka nije objavljena za Biberova života, a pretpostavlja se da je nastala oko 1676. Nakon objave 1905. postaje najpoznatije Biberovo djelo.

Najveći broj tiskanih svjetovnih skladbi sredine 17. stoljeća u Veneciji pripada skladateljici, pjesnikinji i pjevačici **Barbara Strozzi** (1619-1677). Njen ju je otac Giulio Strozzi, pjesnik i libretist, poticao da razvije svoje talente: organizirao joj je poduku kod tada vodećeg venecijanskog skladatelja Francesca Cavallija te joj omogućio da sudjeluje u raspravama akademije koje su vodili najistaknutiji predstavnici ondašnjeg venecijanskog intelektualnog života. Bila je poznata po svom obrazovanju, intelektu, duhovitosti te iznimnom glasu i pjevačkim sposobnostima. Objavila je osam zbirki skladbi, od kojih je sedam sačuvano. Pisala je vokalnu glazbu od koje tri četvrtine za lirski sopran. Njene skladbe za vokal solo snažno dočaravaju dramske situacije i predstavljaju je kao najvještijeg autora/icu pjesama njenog doba. Tekstove njenih ranih skladbi napisao je njen otac Giulio. Kasnije je, kao rezultat izazova, vrlo često skladala na tekstove članova Akademije kao i na vlastite tekstove. Oblikovno su njene skladbe fleksibilne, prilagođavaju se tekstu i kreću se između recitativa, ariosa i arije. *L'Eraclito amoroso* je skladba iz njene zbirke *Cantate, ariette e duetti* op.2 iz 1651.

Nizozemsko-njemački orguljaš i skladatelj **Johann Adam Reincken** (1643-1722) jedan je od najznačajnijih predstavnika sjevernonjemačke orguljaške škole. Bio je učenik Heinricha Scheidemanna i njegov nasljednik na mjestu orguljaša u crkvi Sv. Katarine u Hamburgu. Prijateljivao je s Dietrichom Buxtehudeom i snažno utjecao na Johanna Sebastiana Bacha. Na žalost samo je mali dio njegovog opusa sačuvan, a na večerašnjem programu je jedina njegova sačuvana fuga.

Skladateljica, pjevačica i pjesnikinja **Francesca Caccini** (1587- nakon 1641) često od milja nazivana *La Checcina* potječe iz glazbene obitelji. Zahvaljujući ocu Gulu Cacciniju, pripadniku obiju Firentinskih camerata, stekla je temeljito glazbeno i humanističko obrazovanje. Djelovala je na dvoru Medici kao skladateljica i pjevačica. Skladala je brzo i mnogo, uglavnom scensku i komornu glazbu. Međutim je vrlo malo njezine glazbe sačuvano. Od njenih scenskih djela sačuvana je opera *La liberazione di Ruggiero*, koja se smatra najstarijom operom koju je napisala žena. Od ostalih skladbi sačuvana je zbirka *Il primo libro delle musiche* objavljena 1618. Sadrži 36 pjesama za glas i *basso continuo* te nekoliko dueta za sopran i bas. Za mnoge od tih pjesama je koristila vlastitu poeziju. Iz te je zbirke i skladba *Lasciatemi qui solo*.

Antonio Bertali (1605-1669) je za života bio iznimno utjecajan skladatelj i violinist. Rođen je u Veroni gdje je stekao glazbeno obrazovanje, a od 1624. djeluje kao glazbenik na dvoru cara Ferdinanda II u Beču, gdje 1649. postaje dvorski *Kapellmeister*. Njegov je opus opsežan, a obuhvaća opere, oratorije, sakralna djela i komornu glazbu. Velik broj njegovih skladbi je međutim izgubljen. Piše u raskošnom virtuosnom stilu pri čemu vokalne skladbe pokazuju utjecaj Monteverdija i Cavallija, a instrumentalne njegovog prethodnika na mjestu *Kapellmeistera* Giovannija Valentinja. Njegova najpoznatija skladba je upravo *Ciaccona* za violinu i *continuo*.

Robert de Visée (ca.1655-ca.1732) je djelovao na dvoru francuskih kraljeva Louisa XIV i Louisa XV. Svirao je niz instrumenata – lutnju, teorbu, gitaru i violu – i za života je bio poznatiji kao izvođač nego kao skladatelj. Pisao je glazbu za lutnju, teorbu i gitaru, pretežno suite i plesove. Objavio je dvije knjige suite za gitaru (1682 i 1686) te zbirku skladbi za lutnju i teorbu (1716). Danas se smatra najznačajnijim francuskim skladateljem glazbe za gitaru u doba baroka.

Lamento d'Arianna je jedini sačuvani dio iz izgubljene opere *Arianna* **Claudija Monteverdija** (1567-1643). Radi se o proširenom recitativu koji je sačuvan zahvaljujući tome što ga je Monteverdi objavio u nekoliko različitih verzija neovisno o operi. Taj je fragment bio iznimno utjecajan u vrijeme kad je opera nastala- ekspresivna lamentacija je s njime postala integralni dio talijanske opere 17. stoljeća. Sama opera je Monteverdijeva druga opera i jedna od najranijih opera općenito. Nastala je 1607/08, a izvedena je kao dio svečanosti kraljevskog vjenčanja na dvoru Vincenza Gonzage u Mantovi. Libreto je napisao Ottavio Rinuccini, a oslanja se na klasičnu priču o Ariadni koju je na otoku Naxosu ostavio Tezej nakon čega je postala Bakhova nevjesta.

Njemački skladatelj i violinist **Johann Schop** (1590-1667) u svoje je vrijeme bio cijenjen kao virtuoz, a njegove su skladbe tehnički iznimno zahtjevne za ono doba. U tom smislu je vodeći predstavnik rane njemačke violinističke literature. Djelovao je u Hamburgu i objavio niz zbirki skladbi za 4-6 violina. *Lachrimae Pavan* još je je jedna od tadašnjih mnogobrojnih obrada (engleskih i kontinentalnih skladatelja) Dowlandove *Lachrymae* iz 1604. za violinu i *continuo*.

GÖTEBORG BAROQUE je švedski ansambl koji prije svega izvodi švedsku, njemačku i talijansku glazbu 17. i 18. stoljeća. Sastoji se od osam pjevačica i pjevača te dvadeset troje glazbenika koji muziciraju na instrumentima barokne epohe. Od 2004. godine ansambl ima svoju koncertnu sezonu u Njemačkoj crkvi u Göteborgu. A njegov program obuhvaća standardna djela kao što su Händlov *Mesija* ili Bachova *Pasija po Ivanu*, ali i nepoznata djela iz zbirke Düben (Sveučilišna knjižnica u Uppsali), najveće zbirke izvornih partitura iz razdoblja baroka. Göteborg Baroque redovito gostuje u drugim dijelovima Švedske i Evropi te je do sada objavio dva nosača zvuka. Prvi, iz 2007.godine je u potpunosti posvećen djelima Dietricha Buxtehudea, a sljedeći pod nazivom *Ach Swea Thron* donosi prazničnu glazbu iz zbirke Düben skladatelja kao što su Christian Geist, Johann Valentin Meder, Franz Tunder te Buxtehude.

Nataša Maričić